

Jūratė Šaumaniene

DEVYNI LAIŠKAI

Panevėžys, 2007

UDK 265.5
Ša-151

Jaunimas

Leidžiama
Jaunimo tarptautinio bendradarbiavimo agentūros lėšomis,
įgyvendinant Europos Sajungos programą „Jaunimas“

Projekto „Gyvybės kelias“ vadovė Virginija Žiugždaitė

Recenzavo gydytojas genetikas Danielius Serapinas

Turinys gali nesutapti su Europos Komisijos ir Jaunimo
tarptautinio bendradarbiavimo agentūros nuomone

© Panevėžio vyskupijos Šeimos centras
© Jūratė Šaumanienė
© Stasė Medytė

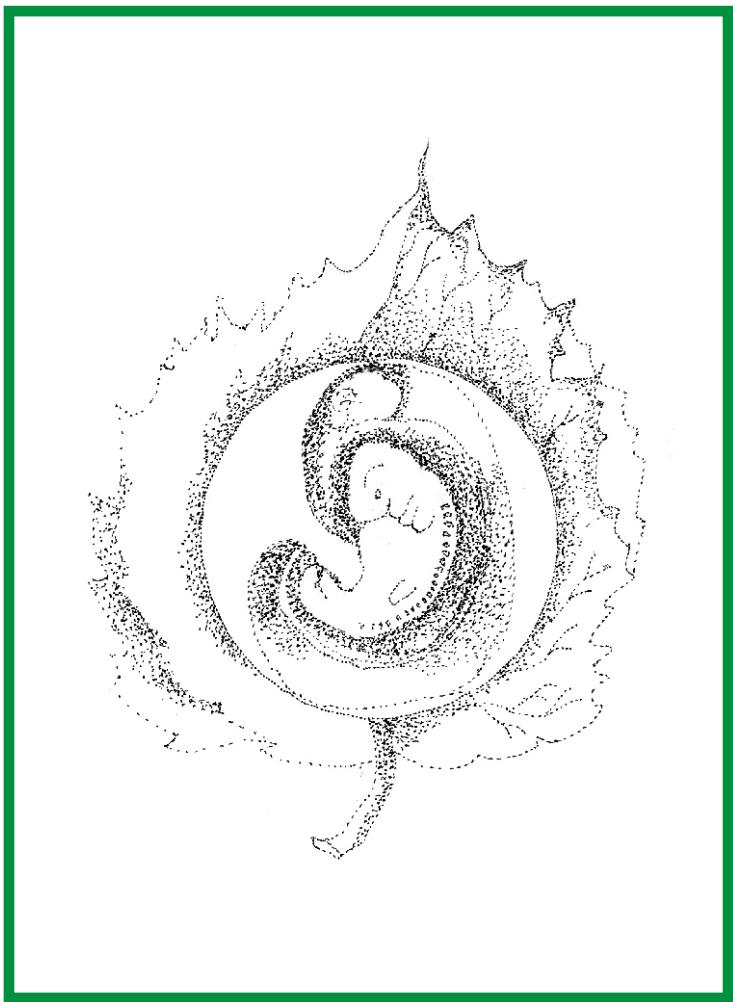
ISBN 978-9955-761-00-6

PROLOGAS

Žmogaus gyvenime yra ypatinga akimirka, gimimo diena, vis primenantį: mes – tikras Dievo stebuklas. Ir kažin ar pagalvojame, kad visi prasidėjome anksčiau, dar prieš devynis mėnesius, kai susijungusios dvi lytinės ląstelės – Mamos kiaušinėlis ir Tėcio spermatozoidas – sukūrė naują genetinį kodą. Būtent jis nulémė lyti, akių ir plaukų spalvą, ūgi, talentą ir kitas svarbias savybes. Nuo tada prasidėjo mūsų kūdikystė.

Nepamirškime, kad jau ir per pirmus devynis mėnesius vaikelis labai nori bendrauti. Jis girdi, ką jam sako kiti. Pamažu formuoja ne tik fizinis kūnas, bet ir intelektas, jausmai. Kaip su kūdikiu elgsimės šiuo metu, taip gimęs jis gali elgtis su kita: juk pagrindinių vertybų – jautrumo, intuicijos ir sugebėjimo bendrauti – pamatai susiformuoja dar iki gimimo. Todėl ypač svarbu, kad šiuo metu kūdikis augtų kuo saugesnėje aplinkoje – būtų laukiamas, mylimas, apsaugotas nuo streso, įvairių fizinių ir psichologinių dirgiklių.

...Neabejotina, kad šiuo metu kažkuriame žemės kampelyje buvo pradėtas dar vienas Žmogus. Tad stabtelėkime nuo kasdieninės skubos ir paklausykime, ką jis nori mums pasakyti. Nesvarbu, kad be ultragarso aparato dar mažylio nematome ar negalime paliesti. Vien žinojimas, kad Jis jau yra, įpareigoja gerbti Jį kaip Žmogą.

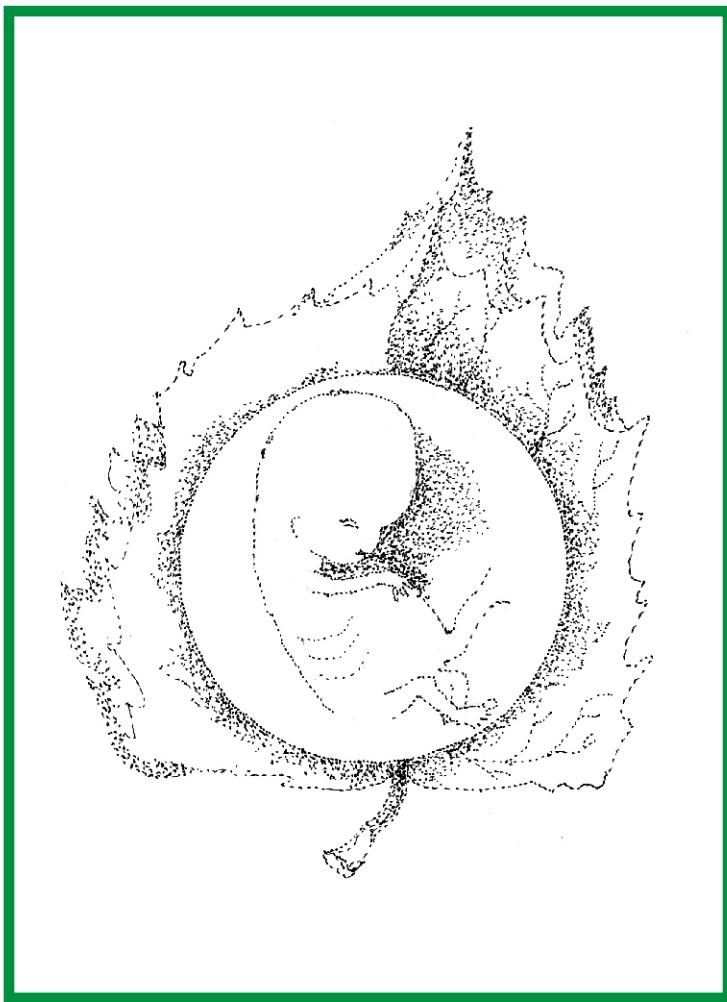

PIRMAS LAIŠKAS

Sveiki,

Man – mėnuo. Esu dar nematomas, bet Man mytė su Tėveliu jau buvo pas gydytoją ir sužinojo, kad Aš noriu ateiti į žemę gyventi. Kaip jie apsižiauge! Tiesa, dabar esu kaip ryžio grūdelis – maždaug 5 mm išgio. Jau matyti ausų, kojycių ir rankučių užuomazgos. Mano širdelė – dar tik kaip aguonos seklytė, bet nuo aštuonioliktos paros jau plaka. Specialiu prietaisu gydytojai gali paklausyti ir užrašyti jos darbą. Nors ir labai mažutis, tačiau Aš – Žmogus, vienintelis toks visame pasaulyje...

Mažylis

ANTRAS LAIŠKAS

Sveiki,

As – jau dviejų mėnesių. Esu 27-31 mm ilgio. Ši pirmajį, tokį svarbų mano gyvenimo laikotarpi iki 8 savaičių medicinos literatūroje mokslininkai vadina gemalu (embryon - gr. k.), o velesnį vystymąsi – vaisiumi (fetus - lot. k.). Žiūrėdami specialistais prietaisais jie mato, kad As – jau žmogus su išryškėjusiais pirštukų reželiais. Labai noriu būti didesnis...

Mažylis

TREČIAS LAIŠKAS

Sveiki,

Esu trijų mėnesių. Paaugau maždaug iki 87 mm, sveriu 10-45 g. Tiesa, palyginti su kūnu, galvytė dar šiek tiek didesnė. Bet kad Jūs matytumėte, kaip gražėja mano veidukas: yra lūpos, ryškeja ausys, šiek tiek į priekį atsikiša nosytė. Dažnai prasiklioju ir susičiaupiu, suraukiu ir išlyginu kakta, kartais pakeliu antakiukus. Be to, pailgejo kojytės ir rankutės, auga nagučiai. Jau turiu kepenis, formuojasi inkstai, veikia kraujotakos sistema, vystosi pirmieji kaulai, matyti lytiniai organai. Greitai paaiškes, kas Aš esu – berniukas, ar mergaitė. Medikai girdi mano kveparimą ir mano judesius, bet Mamytei Aš – Paslaptis. Ji dar nejaučia mano švelnaus spurdejimo...

Mažylis

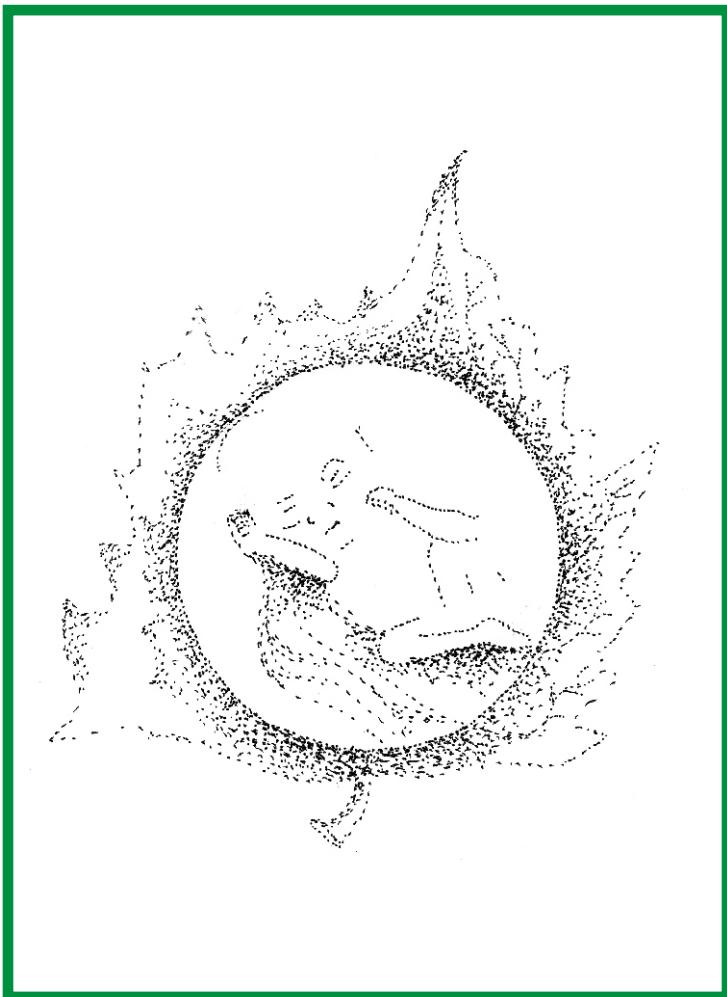

KETVIRTAS LAIŠKAS

Sveiki,

Sulaukės keturių mėnesių, esu 10 cm īglio, svoriu 60-200 g. Šiuo laiku pradeda augti plaukučiai, veikti virškinamasis traktas. Vystosi lytėjimo, klausos, regos ir skonio jutimai, moku rytis. Esu jautrus šviesai: kai gydytojai, norėdami sužinoti, kaip augu, į mane pašviečia specialiais prietaisais, akytes prisdengiu rankutėmis. Taip pat jas moku sugniaužti į kumštelius. Kadangi tvirteja raume nys, mano judesiai tapo stipresni, iš juos Mamytė jaučia. Pamažu didėja galvytė, randasi dantukų užuomazgos. Rankų iš kojų pirštukai jau visai susiformavę ir tiriant ultragarsu gerai ixiūrimi. Gaila, kad Jūs manęs nematote. Aš tikrai labai gražus!..

Mažylis

PENKTAS LAIŠKAS

Sveiki,

Man – jau penki mensesiai. Augu truputė lečiau (Jei augčiau tokiais tempais kaip ir iš pradžių, tai 9 mensesių sverčiau 14 tonų. Ką tada darytų mano Mamytė?). Ulgis apie 30 cm, sveriu 250-450 g. Klausydamas stetoskopu, gydytojas jau girdi širdelės plakimą. Ant galvyties matyti plaukučiai, antakiai ir balkšvos blakstienos. Auga nagučiai ir ryškeja pirkštukų antspaudai. Jie kiekvieno žmogaus unikalūs. Kartais ir pirkštuką čiulpiu. Kai gimsiu, tai labai pravers žindant Mamytės krūtę. Odabar maitinuosi per placentą, su kuri jungia bambagystė. Atliekant tyrimą ultragarsu, galima tiksliai sužinoti, ar As – berniukas, ar mergaitė...

Marijus

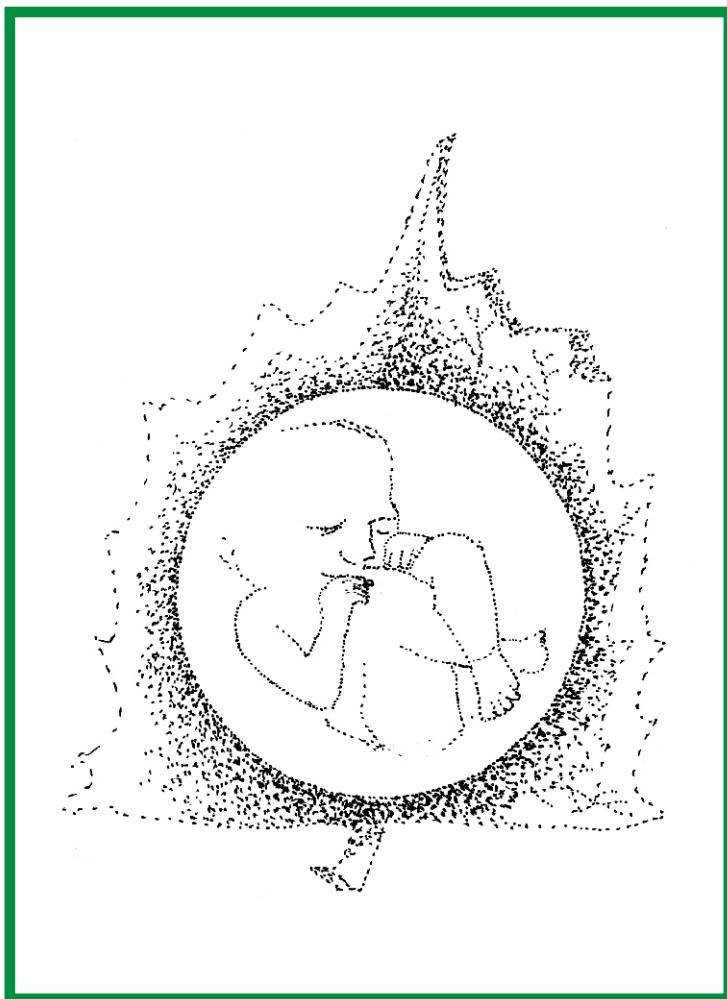

ŠEŠTAS LAIŠKAS

Sveiki,

*Man – jau šeši mėnesiai. Šveriu 500-820 g.
Kad jūs žinotumėte, kaip man malonu bendrauti su
Mamytė! Ji visada jaučia, kai tik sujudu. Be to,
aiškiai girdžiu įvairius garsus. Atpažįstu ir Tėvelio
balsą. Vieni garsai man malonūs, kiti – ne. Aiš-
kesni ir švelnesni darosi veiduko bruožai: dar labiau
parypškėja antakiai, išsikuša nosytė, didėja ausytės,
ilgesnis kakliukas. Jau atmerkiu ir užmerkiu aku-
tes. Dažnai čiulpiu pirštuką ir žagsiu. Greičiau
vystosi plaučiai. Tačiau jais kvepuoti galėsiu tik
baigiantis aštuntam mėnesiui...*

Mažylis

SEPTINTAS LAIŠKAS

Sveiki,

Džiaugiuosi sulaukęs septynių mėnesių. Per tą laiką užaugau 42 cm, sveriu 900-1300 g. Kartu su Mamytė užmiegu, kartu pabundu. Moku plāčiai atmerkti akutes. Kai kada sapnuoju: mokslininkai pastebėjo, kad man miegant galvos smege-nyse susidaro skirtingo dažnio virpesiai – tokie kaip ir suaugusių žmonių. Vis ritmingesnis tam pa kve-pavimas. Dirba skrandis ir žarnynas. Baigia susiformuoti inkstai, bet veikti kaip reikia jie pradėtik man gimus. Ir dar turiu kuo pasigirti: moku verkti, atskiriu saldų skonių nuo rūgštaus, reaguoju į skausmą, šviesą ar garsą. Jeigu gimčiau anksčiau laiko, jau išgyvenčiau...

Mažylis

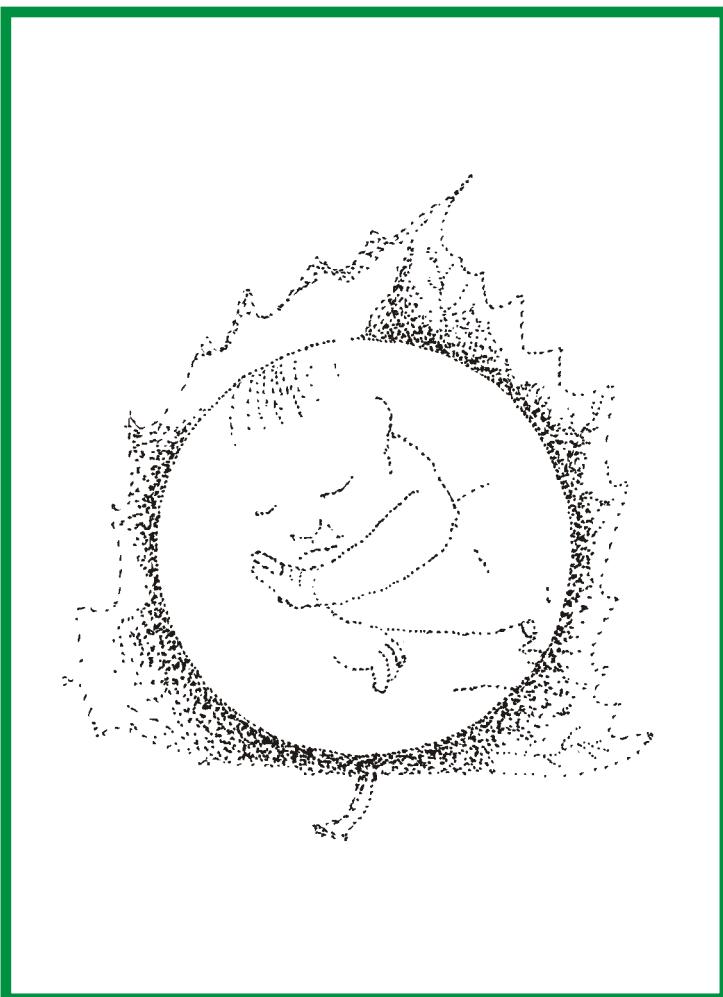

AŠTUNTAS LAIŠKAS

Sveiki,

Aš – aštuonių mėnesių. Esu 45 cm dydžio, svoriu 1400-2100 g. Pamažu augu ir jaučiu labai tvirtą ryšį su mamyte: džiaugiuosi, kada Ji linksmia, nusimenu, kai liūdi. Tačiau mano Tėvelis – tikras vyras. Jis nuoširdžiai stengiasi mus su Mamyte apsaugoti nuo visokių pavojų ar įtampos, kad nepakenktų dabar ar man gimus. Beje, šiuo metu ypač greitai didėja mano smegenys. Po truputį ilgėja kaulai. Beveik išsvystęs visas organizmas. Tik plaučiai dar gali būti nesubrendę. Esu įsitaisęs tokioje padėtyje, kokioje jau būsiu iki pat gimimo: galvute žemyn, kojytėmis į viršų. Jei dėl kokių nors netikėtų aplinkybinių ateičiau į šį pasaulį ankstiau nei priklauso, būkite ramūs, visai sekmingai augčiau...

Mažylis

DEVINTAS LAIŠKAS

Sveiki,

Va, jau devintą mėnesį esu pas Mamytę. Smarkiai kaupiu jėgas tai akimirkai, kai gimsiu. Dabar sveriu 2200-2900 g, bet dar galu pasunketi iki 3000-3400 g, o paaugti iki 50 cm ar daugiau. Vis lygesnė ir rausvesnė darosi oda, apvaleja kūnelis, turiu naugčius. Kadangi baigia visiškai subrėsti plaučiai, krūtinėlė darosi išgaubtesnė. Ir mano mylima Mamytė per tuos devynis mėnesius jau tikrai pavargo savyje nešioti tokį milžiną. Matau, kaip Ji kartu su Tėveliu nori kuo greičiau savo akimis pamatyti mane. Tad, geroji Mamyte, tereikia palaukti visai nedaug laiko, ir mes su Tavimi susitiksime...

Mažylis

EPILOGAS

Buvo trumpas ir džiaugsmingas mano verksmas – jau gimiau...
Mamyte, dabar Aš – Tavo mažas, bet brangiausias rūpestėlis...
Ačiū Tau, Tėveli, už mudviejų globą, už dažną, tvirtą ir vyrišką
apkabinimą...

Mums taip jo reikėjo ir visąlaik reikės...
Juk nuo šiol Aš noriu augti tik su Jumis!..
Ačiū ir Jums visiems, kas taip pagarbiai pažvelgdavote į mano
Mamytę, kai Ją su vis didėjančiu pilvuku sutikdavote darbe, auto-
buse, poliklinikoje ar parduotuvėje...
Dabar jau matysite mus abu laimingus ir besišypsančius, besi-
džiaugiančius didžiausia Dievo dovana – Gyvenimu...

L i t e r a t ū r a

1. Alcorn, R. Why Pro-Life? USA: Multnomah Publishers, 2004.
2. Baroki, L. Žmogaus gyvybė - pirmasis stebuklas. Kaunas: „Leidykla Farmacija“, 1998.
3. Brauer, Ph. R. Human Embryology: The Ultimate USMLE. Step 1. Canada: Hanley & Belfus, 2003.
4. England, M. A. Life Before Birth: Normal Fetal Development, USA: Mosby, 1996.
5. Jirasek, J. E. An Atlas of the Human Embryo and Fetus. United Kingdom: Parthenon Pub Group, 2001.
6. Nilsson, L., Hamberger, L. Gimimas. Vilnius: Charibdė, 2005.
7. Serapinas, D., Šaumanienė, J. Aspects of Embryo Physiology/The World Congress „Prenatal child and society. Role of Prenatal Psychology in Obstetrics, Neonatology, Psychotherapy, Psychology & Sociology“. Москва: Academia Москва, 2007, 213.
8. Vitkus, A. Žmogaus histologija. Kaunas: Kauno medicinos universiteto Spaudos ir leidybos centras, 2004.
9. Роды. rus, 2007, 3.
10. <http://www.gyvybe.lt/index.php?id=12>
11. <http://www.justthefacts.org/continue.html>

Šaumanienė, Jūratė

- Ša-151 Devyni laiškai/ Jūratė Šaumanienė. – Panevėžys:
UAB „ARG ofsetas“, 2007. – 24 p.: iliustr.

ISBN 978-9955-761-00-6

Meniskai iliustruoti devyni dar negimusio kūdikio laiškai skirti visiems. Juk šiandieninė psichologija turi daug mokslo tyrimais pagrįstų įrodymų, kad dar būdamas motinos iščiose žmogus jaučia, girdi, mato, suprantą. Todėl patirti įspūdžiai jo pasąmonėje lieka visą gyvenimą.

UDK 265.5

Jūratė Šaumanienė **D E V Y N I L A I Š K A I**

Redaktorė Lionė Lapinskienė

Dailininkė Stasė Medytė

Techninė redaktorė Elytė Žirkauskienė

2007-07-25. 1,5 apsk. leid. l. Tiražas 5000 egz. Užsakymo nr. 992
Išeido Panevėžio vyskupijos Šeimos centras,
Marijonų g. 24, LT-35138 Panevėžys.
El. paštas: seimos.c@pn.lcn.lt
Interneto svetainė: http://panevezys.lcn.lt/kurija_kt/seimosc/
Spausdino UAB „ARG ofsetas“
Pramonės g. 3, LT-35100 Panevėžys.
El. paštas: argofsetas@super.lt